

Grönholmova metoda

Divadelní spolek Jiří, Poděbrady / autor: Jordi Galcerán

Divadelní hru katalánského autora Jordiho Galcerána Grönholmova metoda režisér inscenace a zároveň autor výpravy Ladislav Langer výraznou úpravou původního textu značně zestručnil. Připsal postavu personalistky, ale hlavně změnil závěr hry. Z nesmlouvavé kritiky systému neoliberálního novodobého kapitalismu, jehož součástí jsou i jeho oběti, posunul Ladislav Langer výpověď Galceránovy hry pouze k varovnému momentu: nezkoušejte trpělivost vykořisťovaných a zneužívaných, může se vám to vymstít – říká inscenace ve svém závěru, ve chvíli, kdy účastník výběrového řízení, původně samolibý a bezohledný člověk, sledující jen svůj vlastní cíl, zabíjí členku konkurzní komise, před kterou se on sám uchází o lukrativní post v nadnárodní firmě.

Přesto, že rozsáhlý zásah do původní dramatické předlohy změkčil satirickou břitkost hry jako takové, je představení Grönholmovy metody v podání souboru Divadelní spolek Jiří Poděbrady stále ještě vyjádřením silného odporu vůči světu, ve kterém touha po lukrativním zaměstnání vede lidi k odstoupení od morálních hodnot. Tento fakt také výrazně ocenili zástupci publika v debatě se souborem a odbornou porotou po představení.

Na jevišti se po otevření opony objeví neosobní kancelářských prostor s posuvnými dveřmi v zadní stěně. Těmi do místnosti vcházejí jednotlivé postavy, a skrze ně se někdy nemohou dostat ven. Připsáním postavy personalistky, která těmito dveřmi vchází a vychází, se poněkud ruší dojem absolutního uzavřeného prostoru, ve kterém se ocitá čtveřice jednajících postav. Na druhé straně je však nutno uznat, že dopsaná postava vypadá jako robot, a nese sebou jistou záhadnost.

Režijním vedením herců dochází k dalšímu posunu: původní text je napsán pro interpretaci s výrazným groteskním prvkem a nadhledem. V podání poděbradských se však odehrává psychothriller v žánru psychologicko-realistického divadla. To je sice možný posun, klade však na herce velké nároky. Pláče-li na jevišti postava, ve zvoleném žánru to nestačí – plakat má hlediště. Nicméně dosažení takového výsledku herecké práce je nad síly představitelů jednotlivých postav. I když hrají výrazně nadprůměrně. Až na menší nedostatky v mluvním projevu (nesrozumitelnost řeči ve vypjatých okamžicích) jsou pravdiví a věrohodní, ale jak již bylo řečeno, přes jejich veškerou snahu není naplněna možnost výpovědi hry ve zvoleném žánru.

Režijně-scénografická koncepce Ladislava Langra je důkladně a důmyslně promyšlená a s velkou divadelní zkušeností i realizovaná. Dramaturgicko-režijní koncepce už je na tom hůře: Škrty v textu motivované snahou o zkrácení představení nejsou podstatně zdůvodněné. Délka představení by neměla být jedním z hlavních důvodů zásahů do textové předlohy. Bohužel škrty v tomto případě poněkud oslabují dojem z jednání jednotlivých postav.

Přes všechny výhrady je však na místě říci, že při představení Grönholmovy metody v podání souboru Divadelního spolku Jiří Poděbrady jsme byli účastníky jednoho z nejmýraznějších a nejpůsobivějších předvedení poctivé divadelní práce na letošním festivalu.

Za porotu Ladisav Vrchovský